

Zpráva ze zahraniční služební cesty

Jména účastníka cesty	Hana Nemeškalová
Pracoviště – instituce, adresa	Národní knihovna ČR, Klementinum 190, 110 00 Praha 1
Pracoviště – zařazení	Novodobé fondy a služby, Oddělení referenčních a meziknihovnických služeb (1.3.3)
Důvod cesty	Účast na konferenci IGeLU 2008: the International Group of Ex Libris Users
Místo – město	Madrid - The Spanish Council for Scientific Research (CSIC)
Místo – země	Španělsko
Datum (od-do)	8.-10.9.2008
Podrobný časový harmonogram	6.9.2008 – přilet, ubytování 7.9.2008 – volný den 8.9.-10.9.2008 – účast na konferenci 10.9.2008 - odlet
Spolucestující z NK	Mgr. Helena Dvořáková
Finanční zajištění	grant G31 (PhDr. Bohdana Stoklasová)
Cíle cesty	Seznámení s aplikacemi MetaLib a SFX v zahraničních institucích a projektech, možnost srovnání s JIB a případná inspirace pro vylepšení služeb JIB. Získání informací o současných i připravovaných novinkách/změnách v obou nástrojích, které chystá firma Ex Libris.
Plnění cílů cesty	Cíle cesty byl splněny.
Program a další podrobnější informace	<p>Program konference (v angličtině) je dostupný také online: http://spreadsheets.google.com/pub?key=pByI1IkR0iBmWqpCJKaaCNw</p> <p>Některé příspěvky byly určeny všem účastníkům, konference dále probíhala také v paralelních sekcích věnovaných konkrétním produktům firmy Ex Libris: Aleph, MetaLib, SFX, DigiTool, Verde, Voyager, Primo.</p> <p>Celá konference IGeLU byla v letošním roce zaměřena na téma příští generace integrovaných knihovnických systémů (Next ILS Generation), které by měly nabídnout knihovnám novou strategii řešení vzrůstajícího počtu digitálních informací a s nimi souvisejících služeb. Firma Ex Libris představila návrh takového systému s názvem Unified Resource Management System (URM). Zástupci Ex Libris také znovu upozornili na současný trend a potřebu přizpůsobování vzhledu a služeb knihovnických nástrojů konečným uživatelům. Stávající produkty budou v tomto duchu vyvíjeny a vylepšovány. Nemenší pozornost byla věnována také ochraně digitálních dokumentů a vývoji nástrojů Ex Libris v této oblasti – Digital Preservation System (DPS).</p>

Úvod konference byl již tradičně věnován organizačním záležitostem: zpráva předsedy IGeLU Jiřího Kende o aktivitách IGeLU v minulém roce, o kooperaci s firmou Ex Libris, o rozpočtu organizace a volbě nových členů řídicího výboru, dále shrnující zpráva prezidenta Ex Libris Matti Shem Tova o působení firmy za uplynulý rok, poster sessions atd.

Při paralelně probíhajících sekcích jsem se z důvodu náplně své práce účastnila sekcí zaměřených na nástroje MetaLib a SFX.

Velmi zajímavé byly opět aplikace ML a SFX v zahraničních projektech a také analýzy chování uživatelů při práci s těmito nástroji.

S potěšením jsem zjistila, že vývoj služeb JIB zcela odpovídá světovému trendu v této oblasti. Mnoho prvků a vlastností ML a SFX, které knihovny využívají, jsou již v JIB aplikovány nebo se o jejich aplikaci uvažuje v blízké budoucnosti. Jedná se např. o zapojení služeb elektronického dodávání dokumentů do nabídky SFX, využití OPAC knihovny jako SFX zdroje, integrace MetaLib do portálu, který nabízí navazující služby (nápovědy, pomůcky atd.) aj.

Možnou inspirací by pro nás mohla být vylepšení, která aplikovali v portálu NELLI ve Finské národní knihovně na základě zpětné vazby od uživatelů. Informoval o nich Ere Maijala ve dvou prezentacích s názvem NELLI tuning overview a RSS feeds from MetaLib. V první prezentaci Ere nabídnul možnost řešení problémů v ML i SFX, se kterými se zřejmě potýká více řešitelů projektů – např. přiblížení služeb SFX uživatelům pomocí vnoření SFX nabídky přímo do plného zobrazení záznamu v ML, obohacení záznamu přidáním obálky, hodnocení atd. z Google Books Search, zobrazení informací o dostupnosti e-časopisů přímo v seznamu titulů e-časopisů aj. Přehled všech zlepšení spolu s návody pro jejich aplikaci je vystaven na stránkách Helsinki University Library. Pro nastavení RSS v MetaLib je nutný ML X-server, uživatelé mohou služby RSS využívat po přihlášení nebo registraci v ML v části Můj prostor.

V JIB bychom mohli také využít poznatky z analýzy, kterou provedli v University Library of Plymouth ve Velké Británii. Bylo pozorováno chování různých typů uživatelů (studenti v nižších ročnících, postgraduální studenti, vyučující, další pracovníci univerzity) při vyhledávání v ML a SFX pomocí kamer, mikrofону, snímání obrazovky počítače, dotazníku a dalších metod. Nejvíce negativně byla hodnocena terminologie v ML, v mnoha případech se

	<p>uživatelům jevila jako nesrozumitelná, nedostatečně návodná, matoucí. Reakcí na tuto analýzu byla proto změna některých názvů a uspořádání služeb v ML a SFX.</p> <p>Zástupci Ex Libris také informovali o novinkách a chystaných změnách v jednotlivých nástrojích. Karen Groves (product manager pro ML) nás seznámila s verzí 4.3, která bude uvolněna v prvním čtvrtletí r. 2009. Změny se budou týkat zejména rozhraní administrace ML. Valná část prezentace byla věnována diskuzi o příští generaci federativního vyhledávání, které se podobně jako knihovní systémy chce více orientovat na uživatele a uživatelské rozhraní. V této souvislosti byl přestaven nový model metavyhledávání, který bude postaven na vlastnostech vyhledávače MetaLib, uživatelsky vstřícném rozhraní (Primo) a otevřené, flexibilní znalostní databázi Ex Libris. U SFX byla věnována pozornost zejména znalostní databázi, jejíž struktura bude obměněna, budou do ní přidávány zejména zdroje nabízející e-books. Dále probíhala diskuze s účastníky ohledně zasílání zpráv o knowledge base updates – možnostech vylepšení.</p>
Přivezené materiály	<p>Program a další materiály vztahující se ke konferenci, některé prezentace a příspěvky z konference jsou dostupné na WWW - http://igelu.org/conference-2008</p>
Datum předložení zprávy	20.10.2008
Podpis předkladatelů zprávy	